

Aan de Gemeenteraad.

Raadsvergadering d.d. : 3 november 2016
Commissievergadering d.d. : 13 oktober 2016
Commissie : Commissie Bestuur en Middelen
Portefeuillehouder : wethouder N. Heijink
Programmaonderdeel : 22. Financiën
Registratienummer : 2016034360
Productiedatum : 30 augustus 2016

Onderwerp

Begroting 2017 Gemeente Bloemendaal.

Voorgesteld besluit:

De raad van de gemeente Bloemendaal;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 13 september 2016

besluit:

1. de nieuwe voorstellen 1 t/m 14 vast te stellen;
2. de begroting 2017 vast te stellen;
3. het meerjarenperspectief 2018-2020 voor kennisgeving aan te nemen.
4. de 1^e begrotingswijziging 2017 van 10 oktober 2016 Septembercirculaire 2016 (1^e begrotingswijziging 2017) ([2016037811](#)) vast te stellen;

Aldus besloten in de openbare vergadering
van de raad der gemeente Bloemendaal,
gehouden op 3 november 2016

, voorzitter

, griffier

Voorgesteld besluit

1. de nieuwe voorstellen 1 t/m 14 vast te stellen;
2. de begroting 2017 vast te stellen;
3. het meerjarenperspectief 2018-2020 voor kennisgeving aan te nemen
4. de 1^e begrotingswijziging 2017 (septembercirculaire, brief XX – 2016) vast te stellen;

Aanleiding en beoogd effect

De functie van de begroting is tweeledig

1. De begroting is een sturingsinstrument waarmee de raad bepaalt voor welk doel de gemeente welke middelen besteedt.
2. Het is ook een middel waarin u goedkeuring geeft voor lasten en baten in het nieuwe begrotingsjaar. Uw besluitvorming over de begroting ziet u als eerste mutatie in de boekhouding van het boekjaar 2017.

Lasten en baten moeten in evenwicht zijn

Het Rijk vraagt van gemeenten dat zij een reële, meerjarige, duurzaam sluitende begroting maken. De provincie ontvangt de begroting vóór 15 november en toetst vervolgens of de begroting voldoet aan de gestelde normen. Belangrijke norm is dat we structurele lasten dekken met structurele baten.

Om die reden wil het college niet alleen sturen op een sluitende begroting, maar stelt zij voor het schuldniveau niet verder te laten oplopen en het schuldniveau op termijn te laten dalen. Daarvoor heeft ons college u in de raad van september een voorstel gedaan dat wordt geïntegreerd in de begroting 2017.

Het college wil de kwaliteit van de dienstverlening hoog houden en op sommige vlakken verbeteren.

De Gemeente Bloemendaal is in belangrijke mate een uitvoerende organisatie, gericht op dienstverlening rond documenten en vergunningen, buitenruimte, afvalbeheer, zorg en onderwijs. Investerings zijn bijvoorbeeld nodig in ICT om inwoners, ondernemers en eigen organisatie langs digitale weg snel te bedienen. Hiermee voldoet zij aan de verwachtingen van college, raad en lokale samenleving. Ook een van de speerpunten van de samenwerking tussen Heemstede en Bloemendaal is het meegaan in de snelle digitalisering van ons werk met veel online dienstverlening, communicatie en snelle gegevensuitwisseling.

De financiële regelgeving verandert vanaf 2017

De financiële regelgeving voor gemeenten en provincies (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten -BBV-) wordt vernieuwd.

Doelen zijn:

- De kader stellende en controlerende rol van de raad versterken. Meer en gemakkelijker inzicht in begroting en verantwoording is noodzakelijk, ook in relatie tot IBT om de rol van de raad te versterken;
- De wens bij raadsleden en bestuurders tot een betere financiële vergelijkbaarheid tussen gemeenten;
- Rekening houden met de noodzaak om de 'grip op verbonden partijen' te vergroten;
- Overdracht van de taken sociaal domein maken de eerste twee redenen nog belangrijker;
- Het BBV werd opgesteld in een tijd van betrekkelijke financieel economische rust, nu leven we in een tijd van grotere noodzaak tot financieel inzicht om de bestuurbaarheid te vergroten.

Daarom zijn in de vernieuwde BBV vooral de volgende maatregelen genomen:

- Een uniforme indeling in taakvelden (producten vervallen);
- Uniforme basissets van beleidsindicatoren en financiële kengetallen;
- Verbeterende informatie over verbonden partijen;
- Vernieuwing van de accountantscontrole;
- Inzicht in overheadkosten;
- Verplichte toerekening van rente en plicht tot activeren en afschrijven nieuwe investeringen met maatschappelijk nut.

De nieuwe richtlijnen leiden tot wijzigingen in onze begroting

De begroting is opgesteld met een programma indeling volgens de BBV:

- Er is sprake van 'taakvelden' en niet meer van 'producten'.
- Overheadkosten maken we zichtbaar.
- Rente wordt toegerekend volgens een vaste systematiek om transparantie te vergroten en te kunnen vergelijken tussen gemeenten. Hierdoor ontstaat een structureel nadeel rentetoe rekening voor de algemene middelen van ongeveer € 300.000.

U kunt de begroting digitaal raadplegen

Zo is de informatie veel overzichtelijker en zowel geschikt voor diegenen in de hoofdlijnen zijn geïnteresseerd maar ook geschikt voor diegenen die verdiepende informatie in de bijlagen zoeken. Zoals de BBV voorschrijft zijn per programma beleidsindicatoren opgenomen die u kunt vergelijken met onder meer andere gemeenten via de website <http://www.waarstaatjegemeente.nl/>. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing kunt u de kengetallen over de financiële positie vinden. In de paragraaf Verbonden Partijen kunt u per Verbonden Partij vinden in hoeverre de gemeente risico loopt.

Politieke keuzeruimte

Het is aan de gemeenteraad om financiële belangen af te wegen tegen inhoudelijke redenen om wel of geen middelen vrij te maken voor investeringen of exploitatie uitgaven. Daarbij moet ten minste voldaan worden aan de eis van een materieel sluitende begroting van baten en lasten.

Gedachtegang

Ten opzichte van de Kadernota 2017 zijn een aantal grote wijzigingen.

Door veranderingen in de financiële regelgeving (BBV) komen substantiële rentelasten voor rekening van de algemene middelen in plaats van de bedrijfsmatige exploitaties. Gelijktijdig zijn er een aantal autonome ontwikkelingen met per saldo een substantieel nadeel. Ten slotte moeten er vanaf 2017 substantiële kosten worden gemaakt voor ICT-infrastructuur (GRIT) en informatisering alsmede uitbreiding van de formatie.

Het college wil de schulden niet verder laten oplopen

Vervolgens wil zij het schuldniveau terugbrengen. Dat heeft als voordelen dat het rentebeslag op de begroting daalt en de begroting flexibeler en robuuster wordt. Daarom stellen we investeringen uit en brengen we de mogelijkheden in kaart om door verkoop van gemeentelijke eigendommen schulden af te lossen. Daarvoor gaan we verschillende onderzoeken uitvoeren.

Voorgestelde substantiële wijzigingen vergeleken met de kadernota

1. In het vernieuwde BBV die vanaf 2017 van kracht wordt zijn strikte regels opgenomen over het toerekenen van rente aan de taakvelden. De rentetoe rekening aan bedrijfsmatige exploitaties is dus gemaximeerd. Dit leidt bij de rioolheffing tot een andere doorberekening. De toepassing van de renteomslag leidt tot een nadeel voor de algemene dienst van ca. € 300.000.
2. Er dienen vanaf 2017 ongeveer € 450.000 extra kosten worden gemaakt voor ICT-infrastructuur (GRIT) en informatisering. Er is een aantal ontwikkelingen gaande die van 2016 tot 2020 in een stroomversnelling komen. Informatievoorziening en ICT spelen daarbij een belangrijke rol. Initiatieven vanuit het Rijk zoals digitaal 2017, dienstverlening 2020, digitale Agenda 2020, het digiprogramma van de digicommissaris, nieuwe wetgeving (Omgevingswet, Wet Open Overheid, Wet Hergebruik Overheidsinformatie, Bekendmakingswet, Wet Meldplicht Datalekken), toenemende eisen aan informatiebeveiliging maken investeringen in ICT onvermijdelijk. De ambities zijn bescheiden omdat ze noodzakelijk zijn, maar desondanks zijn hier substantiële extra middelen voor nodig. Samen met de gemeente Heemstede wordt deze opgave aangepakt.
3. Over de noodzakelijke uitbreiding van formatie om de continuïteit van de organisatie te waarborgen heeft u in juli 2016 een brief van ons college ontvangen (corsa 2016021992). De kosten hiervan bedragen ruim € 190.000. U kunt dit als nieuw voorstel vinden in de bijlage 'nieuwe voorstellen'.
4. In het kader van een financieel duurzaam gezonde begroting heeft college grondig gekeken naar het afkomen van bestaande budgetten en het opheffen van posten die onvoldoende worden aangesproken. Op grond hiervan wordt € 280.000 afgeraamd, deels ook op de lopende ombuigingstaakstelling.
5. De helft van het WMO-overschot van vóór de decentralisaties in het Sociaal Domein nemen we niet langer op als raming. Het totale overschot is € 600.000. De reden daarvoor is dat het niet langer een reële verwachte kostenpost dekt. Het voordeel daarvan is € 300.000. Deze bijstelling is als

mutatie verwerkt

6. OZB-areaaluitbreiding vanaf 2010 betrekken we bij de OZB-berekening. Hierdoor nemen de baten toe met ruim € 200.000. Denk bijvoorbeeld aan woningen op Park Brederode en Alverna. Dit 'volume effect' wordt vanaf 2017 volledig meegenomen in de berekening.

Overwegingen van het college

De overwegingen van ons college zijn als volgt:

- Schuldniveau beheersbaar houden, op termijn daling schuldniveau;
- Baten en lasten in evenwicht houden conform eisen vanuit het rijk en provincie;
- Voorzieningenniveau is voor inwoners op onderdelen te hoog in relatie tot beschikbare middelen. Vijf kernen willen sportvelden etc. en verder legt de gemeente bv. fors geld toe op bibliotheek en muziekschool.

Middelen

STAND MJB 2017-2020 NA VASTSTELLING BEGROTINGSRAAD 3 NOVEMBER 2016

- = nadeel

+ = voordeel

MEERJARENBEGROTING 2017 - 2020 x € 1.000		2017	2018	2019	2020
1	Stand meerjarenbegroting in PRIMAIRE begroting 2016	-80	-181	-84	-84
a	Reeds genomen raadsbesluiten na begrotingsvaststelling:	93	293	332	332
b	Voorjaarsnota 2016 (structureel)	7	1	1	1
c	Mutaties meerjarenbegroting 2017-2020 (saldo lasten en baten)	-66	41	-244	-106
2	BIJGESTELDE STAND meerjarenbegroting 2017-2020 inclusief mutaties	-46	155	5	143
d	Nieuwe voorstellen	-286	-218	-199	-99
3	BIJGESTELDE STAND meerjarenbegroting 2017-2020 inclusief nieuwe	-332	-64	-194	44
	Eliminatie opgenomen incidentele lasten en baten	367	99	38	0
	Saldo materieel na correctie incidentele lasten en baten	35	35	-156	44

De begroting 2017 begint met de bekende saldi uit de Voorjaarsnota 2016.

Vervolgens treft u in deze consolidatie regels aan met de saldi mutaties (regel c) en nieuwe voorstellen (d). Regel 3 geeft de bijgestelde stand aan, inclusief incidentele effecten. De laatste regel geeft het saldo weer voor incidentele lasten en baten en is van belang voor inzicht in het materieel begrotingsevenwicht.

In 2019 is volgens de meerjarenraming sprake van een nadeel van ongeveer € 156.000. Omdat in 2020 sprake is van een batig saldo is desondanks sprake van een positief meerjarenperspectief.

U wordt geïnformeerd over de consequenties van de septembercirculaire 2016 in een separate brief. U wordt voorgesteld om de consequenties hiervan als 1^e begrotingswijziging 2017 vast te stellen (beslispunt 4 raadsvoorstel).

Nieuwe voorstellen / mutaties

Wij doen u een aantal nieuwe voorstellen, waaronder investeringsvoorstellen. Deze nieuwe voorstellen vindt u toegelicht in de bijlage 'nieuwe voorstellen'. In het financiële overzicht ziet u de impact daarvan in de regel 'nieuwe voorstellen'. Nieuwe voorstellen met de grootste financiële impact zijn lasten voor zowel technische ICT-infrastructuur als applicaties als voor uitbreiding van de vaste formatie. Deze kosten zijn minimaal noodzakelijk om de continuïteit van de organisatie te waarborgen. Zie voor meer informatie de bijlage 'nieuwe voorstellen'.

Op grond van de kadernota 2017 en geschetste nieuwe, autonome ontwikkelingen, zijn financiële mutaties in de begroting verwerkt. Deze worden toegelicht in de begroting als een mutatie (of met elkaar samenhangende mutaties) groter is dan € 100.000. Een van de mutaties is aframing van de precario op netwerken. Vanaf 2017 mogen tarieven niet verhoogd worden (daar was al vanuit gegaan in de meerjarenbegroting). Vanaf 2027 wordt precario op netwerken vrijwel zeker volledig afgeschaft.

In de Meerjarenbegroting 2017 - 2020 is een structurele taakstelling verwerkt van ruim € 100.000

(resterende taakstelling gemeentelijke huisvesting). Het voordeel hiervan is verwerkt in het saldo.

Participatie

n.v.t.

Communicatie

Persbericht, website

Samenwerking (Heemstede)

In verband met digitale publicatie van de begroting is samengewerkt met de gemeente Heemstede.

Vervolgproces/evaluatie

De begroting wordt na vaststelling door de raad gestuurd aan de provincie Noord-Holland.

De p&c –cyclus wordt jaarlijks geëvalueerd met de auditcommissie.

Bijlagen

- Aanbiedingsbrief (2016036791)
- Nieuwe voorstellen (corsa 2016034592)
- Ontwerpbegroting 2017: <http://bloemendaal.begroting-2017.nl>
- Brief gevolgen septembercirculaire (*wordt nagestuurd*)

Achterliggende documenten

Burgemeester en wethouders van Bloemendaal,

, burgemeester.

, gemeentesecretaris.

Advies Commissies

Grondgebied:

Het onderwerp is niet besproken, eventuele vragen over de begroting worden meegenomen door fractiegenoten in de andere commissies.

Samenleving:

Er is tevredenheid over de digitale versie van de begroting.

Er worden vragen gesteld en opmerkingen gemaakt over behoud van winkelvoorzieningen, STOPOZ, onderwijshuisvesting, afstoten sporthallen, kunstgrasvelden, verplaatsen sportverenigingen, toegankelijkheid GGZ-instellingen, financiën cultuurnota, de vrijwillige reddingsbrigade, het dorpsplein in Vogelenzang, de sportnota, de Stichting Welzijn Bloemendaal, het joods monument en de verhouding met de nota Bloemendaal duurzaam financieel houdbaar.

Wethouder **Van Rijnberk** en wethouder **Heijink** beantwoorden de gestelde vragen.

Wethouder **Heijink** zegt toe de toegankelijkheid van GGZ-instellingen voor inwoners van Bloemendaal na te vragen. **TCS 45**

Wethouder **Heijink** zegt toe te onderzoeken of de inkoop- en subsidierelatie met de Stichting Welzijn Bloemendaal uit elkaar kan worden gehaald. **TCS 46**

De **voorzitter** concludeert dat het voorstel als bespreekpunt voor de raadsvergadering van 3 november 2016 kan worden geagendeerd.

Bestuur en Middelen:

13 oktober 2016:

Er worden veel vragen gesteld en opmerkingen gemaakt over diverse onderwerpen. De meeste commissieleden noemen de kosten voor automatisering als punt van zorg.

Wethouder **Heijink** zegt toe de gestelde vragen schriftelijke te beantwoorden. **TCM 85**

De meerderheid van de commissie kiest ervoor de schriftelijke beantwoording van wethouder **Heijink** af te wachten en dan de beraadslaging over de twee onderwerpen in de commissie voort te zetten. De **voorzitter** zal hiertoe een nieuwe vergadering beleggen.

24 oktober 2016:

Er wordt nader ingegaan op de schriftelijke beantwoording van de op 13 oktober jl. gestelde vragen. Wethouder **Heijink** en de heer Van der Meer beantwoorden nieuw gestelde vragen.

Wethouder **Heijink** doet de volgende toezeggingen:

- Hij geeft schriftelijk uitleg hoe financiële voorstellen worden behandeld en hoe de verwerking daarvan plaatsvindt in de begroting. **TCM 87**
- Hij organiseert (voor de begrotingsraad) een bijeenkomst waarin nader uitleg wordt gegeven over het informatiebeleidsplan. **TCM 88**
- De passage over investeringen aan de kop van de Zeeweg in 2017 over economische promotie kan worden verwijderd uit de begroting (pagina 51). **TCM 89**

De voorzitter concludeert dat de Nota Bloemendaal financieel houdbaar en de begroting 2017 als bespreekpunten voor de begrotingsraad op 3 november as kunnen worden geagendeerd. Daarbij wordt de passage over investering aan de kop van de Zeeweg in 2017 uit de begroting verwijderd.